

Regelgeving

- Voor puur luzerne gelden andere regels dan voor luzerne in mengteelt!
- Voor vergroening GLB mag luzerne niet in mengteelt en mogen geen gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt
- Gras/klaver/luzerne telt niet als grasland voor derogatie
- Voor bepalen N-gebruiksruimte bij mengteelt telt het meest economisch rendabele gewas; als meer dan $\frac{1}{3}$ van de d.s. opbrengst gras is zal gras het meest economisch rendabel zijn en telt de N-gebruiksruimte van grasland; in dat geval kan je besparen op de kunstmest gift op een ander perceel
- Na gras mag je geen pure luzerne telen i.v.m. uitspoeling
- Na maïs moet je op zandgrond tot 1 februari een vanggewas telen; puur luzerne of luzerne in mengsel mag niet; op klei mag je na maïs wel luzerne telen
- In het eerste jaar is de N-gebruiksruimte van puur luzerne 40 kg N, de jaren daarop 0 kg

Voorbereiden

- Zorg dat m.n. op zandgrond de pH hoger is dan 5.5
- Na een vlinderbloemige beter geen luzerne telen i.v.m. bladrandkever
- Natte percelen zijn minder/niet geschikt voor luzerne
- Luzerne groeit slecht in de schaduw

Zaaien

- Vanaf half maart tot eerste helft september
- Gebruik geënt zaad of ent het zaad zelf enkele uren voor het zaaien met entstof
- Zaaibed vergelijkbaar met voor gras: fijn en ondiep met goede aansluiting op de ondergrond
- Zaaidiepte 1-2 cm in een vochtig zaaibed
- Zo klein mogelijke rijenafstand, circa 10 cm
- Gebruik 30-35 kg zaaizaad per ha
- Doorzaaien met luzerne is meestal niet succesvol
- Witte- en rode klaver, Engels raaigras, beemdlangbloem, kropbaar en rietzwenkgras zijn geschikt om mee te zaaien; compenseert bij uitval luzerne, bijvoorbeeld in rijsporen

Bemesten

- Niet nodig op voldoende vruchtbare grond. Op lichte gronden of bij een arme voorvrucht een startgift geven van maximaal 40 kg N/ha dierlijke mest voor een vlotte beginontwikkeling (met zodebemester)
- Zeker bij meerjarige luzerne kan het belangrijk zijn een kalibemesting uit te voeren (patentkali)
- Pas op met chloorhoudende kali bemesting, want luzerne is niet zouttolerant zoals gras
- Zwavel is belangrijk voor een optimale opbrengst; bijbemesten bij waarde voor zwavel in kuilanalyse < 2

Onkruidonderdrukking

- Bij schoon beginnen geeft luzerne de meeste onkruiden geen kans. Op open plekken kan vergrassing

optreden (ruwbeemd, straatgras en kweek)

- Onkruidonderdrukking kan worden versterkt door een mengteelt met gras, klavers en in het voorjaar haver of gerst mee te zaaien
- Door minder kort te maaien (7-8 cm) loopt luzerne sneller uit en wordt onkruid meer onderdrukt
- In najaar vals zaaibed gebruiken. Voor de bestrijding van duist, straatgras, muur en breedbladige bij start van teelt zijn verschillende herbiciden verkrijgbaar

Ziekten en plagen

- Met een goede rassenkeuze en vruchtwisseling kunnen de meeste ziekten en plagen worden voorkomen
- Wacht minstens 4 jaar met herinzaai van luzerne

Oogsten

- Bekijk optimale maaimoment per perceel
- Maaien wanneer 10% van de bloemknoppen zichtbaar zijn is een globale richtlijn
- Laat desgewenst bij iedere snede een strook van enkele meters staan tot de volgende snede zodat die in bloei komt: goed voor bijen!
- Het gewas minimaal één keer per jaar goed tot bloei laten komen is gunstig voor opslag van koolhydraten in de wortels. Dit bevordert een goede hergroei
- Als luzerne bloeit vroeg of juist laat op dag maaien, zodat er geen bijen in gewas zitten
- Niet te kort maaien: 7-8 cm
- Per jaar meestal vier snedes ($\frac{1}{2}$ mei – $\frac{1}{2}$ sep)
- Beter harken in de dauw, niet schudden en niet met kneuzer om eiwitrijk bladverlies te verminderen; gebruik zwaddraaier indien mogelijk; gebruik scherpe messen
- 12-24 uur laten drogen; daarna kort hakselen of met de snijwagen (4-6 cm) zodat zuurstof uit stengels kan i.v.m. inkuilen

Inkuilen

- Inkuilen zoals gras en stevig aanrijden, zodat lucht er zo veel mogelijk uit is
- Inkuilen in combinatie met gras/klaver/maïs is het meest gangbaar en handzaam; bij hoog aandeel luzerne kan een additief met melkzuurbacteriën nodig zijn
- Inpakken met maïsbalenpers kan ook; werkt beter dan gangbare pers i.v.m. doorsteken van stengels

Beëindigen teelt

- Bij beëindiging van teelt frezen of met de schijveneg. Op klei in nazomer; op zand in voorjaar om uitspoeling te voorkomen
- Ploegen meestal geen optie door stevige wortels; de wortels hebben ook enige tijd nodig om te verteren

Advies voorkomen structuurschade

- Niet intensief bewerken bij inzaaien
- Lage bandenspanning; denk aan gewicht machines
- Vermijdt maaien wanneer de bodem heel vochtig is
- Zaaï kopakkers in met gras en eventueel witte klaver om shade door berijden te voorkomen